

روحانی در جلسه هیئت دولت:

در طرح دوم فاصله‌گذاری اجتماعی ۳۰ درصد کاهش ابتلا داشتیم

گروه سیاست: رئیس‌جمهوری، صبح ۱۳ فروردین در جلسه هیئت دولت با اشاره به طرح فاصله‌گذاری اجتماعی، گفت: در طرح دوم فاصله‌گذاری اجتماعی ۳۰ درصد کاهش ابتلا داشتیم و طبق نظر کارشناس هر دو طرح اول و دوم فاصله‌گذاری…

- صفحه ۲

چهارشنبه ۱۳ فروردین ۱۳۹۹ • ۷ شعبان ۱۴۴۱ • ۱ آوریل ۲۰۲۰

حرف اول

از خوب و بد کرونا

سعید رضوانی

کرونا پدیده‌ای است عظیم که بشریت هنوز نه توان درک جوانب گوناگون آن را دارد و نه از عهده تخمین عواقب آن برمی‌آید. هنوز هیچ‌کس قادر

نیست همه اثرات آتی این بیماری بر زندگی فردی و جمعی انسان‌ها را پیش‌بینی کند و ابعاد تغییراتی را که جهان در نتیجه آن لاجرم خواهد پذیرفت، بسنجد. اما پاره‌ای جوانب این پدیده هم‌اکنون مشهود است و در ضمیر مردمی که این روزها در کنج انزوا فرصت کافی برای خیال‌پردازی دارند، سناریوهای سیاهی را از آینده بشر رقم می‌زند. فی‌المثل اینکه حیات جمعی، آن‌گونه که می‌شناختیم و همواره بدیهی می‌نمود، شاید دیگر هرگز محقق نشود؛ شاید برگزاری اجتماعات بزرگ ورزشی و فرهنگی دیگر میسر نباشد؛ شاید کسب‌وکار و فعالیت شغلی آزاد، نه‌تنها در این ایام، بلکه در آینده نیز خاطره‌ای از گذشته‌ها باشد؛

شاید حرکت آزاد انسان‌ها از گوشه‌ای به گوشه دیگر جهان دیگر ممکن نباشد، اگرچه امتیاز اخیر پیش از این نیز در انحصار بخشی از افراد بشر بوده است. چنین تصوارتی متأسفانه چندان بی‌پایه و اساس نیستند. نخست اینکه از آغاز هزاره جدید، کرونا سومین بیماری فراگیر و همه‌گیر است که جهان را به وحشت انداخته. در سال‌های ۲۰۰۲ و ۲۰۰۳ سارس که آن‌هم نخست در چین پیدا شد، جان قریب به هزار نفر را در سراسر جهان گرفت. در سال‌های ۲۰۱۴ تا ۲۰۱۶ نیز ایبولا که در آفریقا سر برآورد و جز در مواردی از مرزهای این قاره فراتر نرفت، بیش از ۱۱ هزار انسان را کشت.

به این قرار، استبعادی ندارد که بیماری مشابه بعدی دیر یا زود جهانیان را در شرایطی شبیه به امروز قرار دهد. دیگر اینکه بی‌تردید دوران کرونا برای بسیاری اشخاص و جوامع در سراسر جهان آسیب‌های روانی به جا خواهد گذاشت. میلیون‌ها نفر تا مدت‌ها و شاید تا پایان عمر از انواع ترس و وسواس رنج خواهند برد و حتی در غیاب خطری عینی، قادر به ازسرگرفتن حیات اجتماعی پیشین نخواهند بود. دولت‌ها نیز بختلبر بر رفت‌وآمد اتباع خارجی به کشورهایشان محدودیت‌های جدیدی اعمال کنند و حتی آمودشت اتباع خود به برخی کشورها را تحت نظارت قرار دهند.

اما کرونا فقط مرگ، هراس و انزوا نیست. در این کابوس بارقه‌هایی نیز به چشم می‌آید که امید می‌بخشد و شادی می‌آفریند. روشن‌ترین آنها شاید احساس وحدتی باشد که عجبا، تحت شرایط قرنطینه و فاصله‌گذاری اجتماعی بر جهانیان مستولی شده است. در تاریخ بشریت این نخستین بار است که مردم سراسر جهان یکسان زندگی می‌کنند؛ نخستین بار است که انسان‌ها از شرق تا غرب عالم، همه رفتارهای یکسان نشان می‌دهند، روزها و ساعت‌ها را یکسان می‌گذرانند، نگرانی‌های مشترک دارند و امید مشترک، مطالب طنزآمیزی که در فضای مجازی منتشر می‌شود، نشان می‌دهد که تفریح و سرگرمی آنها هم این روزها تا مسئله و مشکلی مشترک مایه می‌گیرد. این وحدت را جهان تاکنون احساس نکرده بود. پیش‌تر وقایع بزرگ ورزشی مانند مسابقات المپیک و از آن مهم‌تر جام جهانی فوتبال، شمه‌ای از آن را به مردم دنیا عرضه کرده بودند؛ این تصور که در لحظه‌ای واحد میلیون‌ها نفر مقابل تلویزیون نظاره‌گر رویدادی واحدند، همیشه بخشی از جذابیت تماشای چنین مسابقاتی بوده است. اما

تجرباتی از این دست با آنچه امروز شاهدیم، قابل قیاس نیست. این مایه احساس نزدیکی به جهان، خصوصا در کشورهای درحال‌توسعه، تجربه‌ای ارزشمند و دور از انتظار است. اتباع کشورهای صنعتی یا دقیق‌تر بگویم شهروندان دموکراتسی‌ها، پیش‌تر نیز با بخشی از جهان تا حدودی احساس پیوستگی می‌کردند. آنها پیش از این نیز میان خود و شهروندان سایر کشورهای دموکراتیک وجود اشتراک فراوانی می‌دیدند؛ نظام سیاسی مشترک، فرهنگ اجتماعی مشابه و شیوه زندگی مبتنی بر فریدت در همه این کشورها به اتباع آنان بیش‌وکم احساس نزدیکی و یگانگی و رای مرزهای سیاسی و جغرافی می‌داده است. البته شایان ذکر است که حتی مرزهای میان بسیاری از این کشورها در دهه‌های اخیر با حذف شده بود یا عملا مانعی برای سفر از کشوری به کشور دیگر به شمار نمی‌آمد.
اما در کشورهای درحال‌توسعه وضع فرق می‌کند؛ احساس پیوستگی که شهروندان دموکراسی‌ها با بخشی از جهان داشته‌اند، در جوامع استبدادی هرگز وجود نداشته است.

ادامه در صفحه ۴

روزنامه

جهانگیری خبرداد:

پرداخت ۱۰۰ هزار میلیارد تومان به بخش‌های آسیب‌دیده

گروه سیاست: معاون اول رئیس‌جمهور در حاشیه جلسه هیئت دولت با اشاره به منابع ارزی و ریالی که باید برای نیازهای سال ۱۳۹۹ شود، گفت: به این نیازها مسئله اقتصادی بنگاه‌هایی را که به‌شدت آسیب دیدند، باید اضافه کرد…

- صفحه ۲

سال هفدهم • شماره ۲۶۸۴ • ۴ صفحه

سرمقاله

زندان زیر سایه کرونا

ملاح نقره‌کار . وکیل دادگستری

۱. در کنار نگرانی‌های بشردوستانه محلی، منطقه‌ای، ملی و جهانی، کانون توجه مدافعان حقوق انسانی به افشار آسیب‌پذیر اقتصادی، مشاغل روزمزد، خانواده‌های فاقد سرپرست، کودکان کار و زباله‌گردها، خدمات‌دهنگان عمومی مانند پاکبان‌ها، زندانیان و افشار شاغل در زندان‌ها معظوف شده است. در برنامه اقدام وضعیت اضطرار، ملاحظه‌گری اوضاع هر قشر قابل توجه است. اصل کرامت انسانی و صیانت از حق حیات از یک طرف و نظامات عمومی و مصالح اجتماعی از طرف دیگر زمینه اتخاذ رویکرد و کارکرد متمایز از روزمره را ایجاب می‌کند. حق سلامت و حیات جامعه در اولویت است، لاجرم باید سایر حقوق را ذیل آن تعریف کرده و همه ملاحظات را به پای آن قربانی کرد.

۲. قوه قضا هم جزئی از حکمرانی است. اصل حاکم بر عمل حکمرانی «تناسب است؛ یعنی متناسب با مقتضیات و شرایط تصمیم بهنگام گرفته شود. این خصلت حکمرانی باعث می‌شود عمل منعطف و قرین با خیر عمومی داشته باشد و کاراتر، پذیراتر، تسهیل‌کننده‌تر و توانمندتر در حل مسائل جامعه شناخته شود. هرقدر حکمرانی این انعطاف و توانایی را بیشتر داشته باشد، ظهور شایسته‌تر و مقتدرتر خواهد داشت. آزمون بزرگ کرونا دقیقا حکمرانی‌های جهان را در مظان آزمون علنی قرار داده است. در این راستا رفتار هریک با زندانیان سوزه تحقیق و قیاس پردلالتی دارد.

۳. زندانیان فقط باید متحمل مجازات حبس شوند نه بیشتر. وقتی کرونا وضعیت حیات این قشر را تهدید می‌کند، انتظار این است که تصمیم‌های اضطراری برای اولویت‌بخشی به حق حیات گرفته شود. مرگ یک زندانی هم قابل قبول نیست، مسئولیت جان او با حکمرانی است؛ نباید از آن غفلت شود با این توجیه که مجرم باید تاوان ببیند.

۴. زندانیان جزء آسیب‌پذیرترین افشار هستند، زیرا جسم آنها به نام قانون و حکم مرجع قضائی در وضعیت سلب آزادی بدون اراده آنها قرار گرفته است. جان همه زندانیان عزیز است و ایشان هم انسان هستند، حتی اگر خطاکار باشند. به‌ویژه زندانیان سیاسی و عقیدتی‌که اختلاف نظر جدی درباره جرم آنها بین جامعه وجود دارد.

۵. راهکار قوه قضا در این شرایط با تسریع در آزادی و اعطای مرخصی به زندانیان به‌منظور پیشگیری از سلب حق حیات، براساس اصول بشردوستانه کرامت انسانی قلمداد می‌شود. هرچند ناکافی است. محیط زندان‌ها فضایی بسته و ناامن در مقابل این ویروس برای محکومان، بازداشتی‌ها و حتی پرسنل ایجاد می‌کند. علت ناآرامی در برخی زندان‌ها و دغدغه خانواده‌ها را کاملا می‌توان درک کرد.

۶. حساسیت درباره همه زندانیان به دیده‌ای برابر بخواهانه و منهای تبعیض است، البته درباره زندانیان سیاسی، وکلا، فعالان مدنی و محیط زیستی، زندانی‌های خارجی و دوتابعیتی حساسیت‌های نهادها بین‌المللی و سایر کشورها هم مدخلیت دارد.

زنان زندانی و اطفال کانون اصلاح و تربیت نیز باید با نگاه تبعیض مثبت به‌دلیل آسیب‌پذیری مورد توجه جدی‌تری قرار بگیرند؛ آزادکردن توام سا وثیقه آنها و تسریع در اقدام تسهیلی سزاوار است. داروی تلخ زندان را باید به شهد حسن تدبیر بهنگام تسکین‌دهنده تجویز کرد تا کشور به ناروا در مظان اتهام نقض حق حیات قرار نگیرد.

۷. در مجموع اقدامات و بخش‌نامه‌های اخیر قوه قضائیه با درک درست از شرایط خطیر ناظر بر کاهش آلام و خسارات ناشی از بیماری کرونا حکایت دارد. مرخصی ۵۴ هزار زندانی و آزادی مشروط هزارو ۴۴۰ مددجو به استناد گفته سخنگوی قضا مثبت است.

دست‌ورالعمل کاهش ورودی افراد به زندان‌ها با عدم صدور فرارهای تأمین منجر به بازداشت جز در موارد ضروری، بهره‌مندی از تأسیسات ارفاقی مندرج در قانون آیین دادرسی کیفری و قانون مجازات اسلامی از قبیل اعمال مجازات‌های جایگزین حبس، تعویق اجرای مجازات، تعلیق تعقیب و تعلیق مجازات، تعویق معرفی جدید محکومان به زندان‌ها تا پایان فروردین ۹۹ و جداسازی بیماران زنده‌مان، ارائه اقام حفاظت‌کننده محیط و ضدعفونی‌کننده‌ها و ارائه تجهیزات بهداشتی؛ همه تصمیم‌های سزاواری است و جای قدرشناسی دارد.

۸. با همه این تدابیر، کانون بحران کثرت تجمع انسانی موجود در زندان‌هاست که هنوز هم نگرانی‌ها را ناکهیده است. در چنین برهه‌ای آنچه مهم است، سرعت عمل و ابتکار در اتخاذ تدبیر بهنگام است، به نظر می‌رسد فقط محکومان خطرناک باید ضمن رعایت استانداردهای لازم در زندان‌ها باقی بمانند و سایرین با تدابیر تأمینی و مراقبتی، آزاد و مشمول مرخصی شوند.

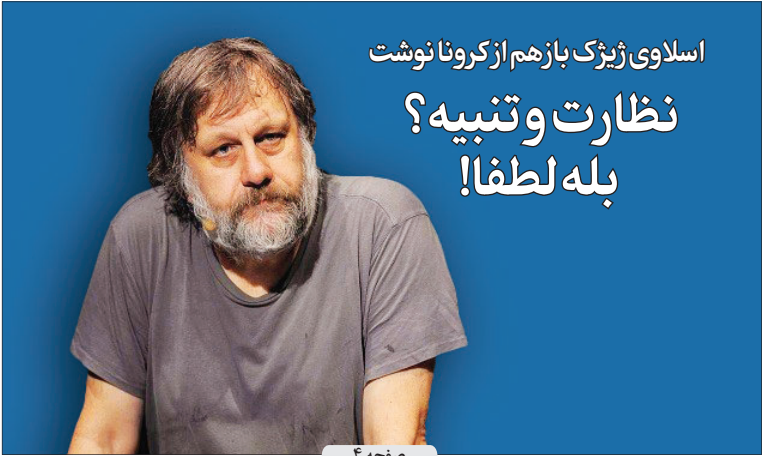
ادامه در صفحه ۲

سوءاستفاده آمریکا از کووید-۱۹ برای ایجاد تنش‌های بیشتر

کرونا، پوششی برای جنگ تمام‌عیار

صفحه ۲

اسلاوی ژیک بازهم از کرونا نوشت

نظارت و تنبیه؟ بله لطفا!

صفحه ۴

رویکرد پیچیده سیما در مقابل فردوسی پور

سانسور عادل آری یا نه؟

صفحه ۳

یادداشت

کرونا و جناح‌های سیاسی

جمعی و اجماع در این مسیر گاه بگذاریم. از ابتدا احتیاج داشتیم رای متخصصان اصلی این حوزه را از نظر تعیین خطوط اصلی راهبرد خود، مبنای عمل قرار دهیم؛ اینجا منظور متخصصان اپیدمیولوژی، ایمونولوژی، ویرولژی و پزشکی اجتماعی است. بدون شک، اینجا منظور صاحبان تخصص‌های مختلف پزشکی مانند جراحی عمومی، مغز و اعصاب، گوش‌ار، کودکان، عفونی و مانند اینها که تخصص‌شان معظوف به‌معالجه فرد است، نیست. صاحبان این تخصص‌ها می‌توانند در معالجه تک‌تک بیماران کمک کنند، ولی شناخت سیر گسترش ویروس و نحوه مقابله با آن در سطح اجتماع، فقط از عهده دانشمندان ویروس‌شناس و اپیدمیولوژیست و ایمونولوژیست برمی‌آید؛ متخصصانی که حضور آنها در تیم تخصصی مدیریت بحران و غلبه آنها در تعیین خط‌مشی محسوس نیست.

از جهات اقتصادی و اجتماعی، اشتیاق دولت و رئیس دولت برای بازگشت سریع به زندگی عادی و نگرانی مضاعف به دلیل محدودیت‌های اقتصادی ناشی از تحریم ودر مواردی ناشی از سوءمدیریت‌های مزمن را می‌توان درک کرد. بااین‌حال ویروس سیر خاص خود را در جوامع دارد و اصلا متوجه اضطرار و شرایط ویژه ما نیست. شکی نیست که حوزه اقتصادی- اجتماعی از حوزه‌هایی است که همه طبیف‌های سیاسی درباره تدابیر مربوط به آن حساس

که اگر درست مدیریت نشود، در دوره‌ای بسیار کوتاه می‌تواند زندگی فرد فرد ایرانیان و مهم‌تر از آن به قول دکتر مصطفی معین، رئیس شورای عالی نظام پزشکی، «کیان یک تمدن یا کشور را نشانه رود».

بحران کنونی در کشور شاید از دوره بعد از جنگ دوم و اشغال کشور بی‌سابقه است؛ بنابراین این بحرانی نیست که ما در جریان مقابله با آن، فرصت آزمون و خطا داشته باشیم؛ نخستین خطا، آخرین خطا است. هر یک روز تأخیر در پرداختن درست به ویروسی که به صورت تصاعدی گسترش می‌یابد، به معنای چندین روز تأخیر در غلبه بر آن و تلفات و خسارات بیشتر است.

در مقابله با این ویروس، از یک جهت بخت با ما و با بسیاری از دیگر کشورها یار بوده است؛ چون شاهد تجربه موفق چین از طریق راهبرد سرکوب و دو، سه کشور آسیایی و در رأس آنها کره‌جنوبی از طریق راهبرد مهار بحران بوده‌ایم. در مراحل بعد نیز دیدیم که برخی، البته بعضا با تعلل و تأخیرهای مرسوم و بهره‌بردن از مشکلات با هدف کسب امتیازات جناحی، چیزی جز خیانت به کشور نیست. حمایت از مدیریت بحران کرونا در کشور و تلاش برای کمک به آن در جهت غلبه بر ویروس، پیش شرط حرکت در مسیر درست است. اما مدیریت بحران کرونا نیز باید عنایت داشته باشد که امروز مردم خود را با مشکلی کاملا ویژه مواجه می‌بینند

یادداشت

آن چهل‌وهشت تخت

منفسی بر مقابله ملی با کرونا برجا بگذار. افکار عمومی به‌راحتی با توجهات غیرتخصصی قانع نمی‌شود و هر کشور د دیگری دچار بحرانی بسیار فاجعه‌آمیزتر از وضعیت فعلی نشوند ایران هم آمادگی به اشتراک‌گذاشتن تجارب خود را دارد. پرسش این است که اگر ایران بخواهد این تجارب را به اشتراک بگذارد از چه محملی استفاده خواهد کرد؟ راهکار پزشکان بدون مرز ایرانی راهکارهای سازگار با قواعد بین‌المللی است. باید پذیرفت هیچ محملی به‌جز محمل‌های شناخته‌شده بین‌المللی برای این کار وجود ندارد. افکار عمومی پزشکان و به‌تبع ایشان مردم، ارزش بیکار بین‌المللی با کرونا و اهمیت سمبولیک آن را می‌فهمند. از این‌رو عدم توجهی ایشان درباره تغییرات پیاپی تصمیم درباره پزشکان بدون مرز، ممکن است تأثیراتی

بابک زمانی
نورولوژیست

ابعاد بحران کرونا در جهان و ایران، نیازهای کشورها را بسیار بیشتر از داشته‌های فعلی خواهد کرد. ۴۸ تختی که پزشکان بدون مرز می‌خواستند در یک بیمارستان صحرایی در ایران به‌کار بیندازند نیز آثار نمادین یک همکاری را به نمایش می‌گذاشت که بسیار بیشتر از تعداد تخت‌هایی است که می‌تواند به کار درمان مبتلایان بیاید. مهم‌ترین خصلت این جنگ جدید انسان با طبیعت، جهانی بودن آن است و هم از این‌رو است که راه‌حلی جهانی می‌طلبد. حضور و فعالیت

در